

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS METSON, TEEREN, PYYN JA RIEKON METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2021–2022

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin metsästyslain (615/1993) 38 §:n nojalla metson, teeren, pyyn ja riekon metsästys eräissä maakunnissa ja kunnissa joko kokonaan tai metsästysaikaa lyhennettäisiin osittain. Esitys perustuu heinäelokuussa laskettujen riistakolmiolaskentojen tuloksiin, jotka osoittavat metsäkanalintukantojen jatkaneen nousuaan suuressa osassa maata. Osassa maata kannat ovat keskimääräisellä tasolla ja riekkokanta suuressa osassa maata edelleen heikolla tasolla.

Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii tämän asetuksen avulla rajoittamaan metsästystä siten, että metsästystä harjoitetaan metsästyslaissa säädetyn kestäväen käytön periaatteen mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu. Esitetty asetus perustuu Suomen riistakeskuksen 12.8.2021 maa- ja metsätalousministeriölle tekemään esitykseen.

Riistakolmiolaskennat osoittavat pääsääntöisesti kaikkien neljän metsäkanalintulajin kantojen jatkaneen kasvuaan edellisvuosien vahvalta tasolta, erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomessa. Näin ollen voidaan sallia aiempaa pidemmät metsästysajat monilla alueilla. Urosmetson ja –teeren talvimetsästys voitaisiin sallia metsästysasetuksen mukaisesti aiempaa laajemmilla alueilla. Pyyntä kanta on kuitenkin edelleen harva muun muassa maan pohjoisosissa, joten pyyn metsästysaikaa lyhennettäisiin monilla alueilla. Riekon kanta on edelleen heikko laajoilla alueilla maan keskiosissa ja osin myös maan pohjoisosassa, joten sen metsästys kiellettäisiin kokonaan edelleen suuressa osassa maata edellisvuosien tapaan.

1 Nykytila

Metsästyslain 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestäväen käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetyllä vuosittaisella yleisellä rauhoitusajalla. Yleisistä rauhoitusajoista säädetään metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:ssä.

Metsästysasetuksen 24 § yleisiä rauhoitusajoja muutettiin vuonna 2018 valtioneuvoston asetuksella (392/2018) siten, että metson, teeren ja pyyn metsästysaika jatkuu syyskuun 10 päivästä joulukuun 10 päivään saakka. Lisäksi sallittiin myös urosteeren ja urosmetson talvimetsästys 10.–31.1. osassa maata. Tarkoituksena on, että normaaleina lintuvuosina metsästysaika voisi jatkua suurin piirtein aiemman käytännön mukaisesti ja hyvinä lintuvuosina syksyinen metsästysaika voisi jatkua joulukuun loppuun saakka. Urosteeren ja urosmetson talvimetsästys 10.–31.1. sallittaisiin vain erityisen

hyvinä runsaiden kantojen vuosina, kun saatavilla on riittävät laskentatiedot kannan runsauden varmistamiseen.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 21 kohdassa on säädetty rauhoitetuksi naaras-teeri joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään ja urosteeri Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa joulukuun 11 päivästä tammikuun 9 päivään ja helmikuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään sekä muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 22 kohdassa on säädetty rauhoitetuksi pyy joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään, naarasmetso Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa lokakuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään ja muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään ja urosmetso Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa joulukuun 11 päivästä tammikuun 9 päivään ja helmikuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään ja Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa lokakuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään sekä muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 19 kohdassa on säädetty riekon yleinen rauhoitusaika Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakuntien alueella lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia 1.11.–9.9. sekä Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa 1.4.–9.9. ja muualla maassa koko vuoden.

Metson, teeren, pyyn ja riekon metsästystä säätelee myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta, jäljempänä *lintudirektiivi*. Metso, teeri, pyy ja riekko kuuluvat lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoitettuihin lajeihin ja liitteen II B-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologiaa, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon. Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa B-osassa lueteltuja lajeja saa metsästä vain niissä jäsenvaltioissa, joista on siinä maininta. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopusoinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa.

Metsästyslain 38 § on muutettu 1.8.2017 voimaan tulleella lailla (504/2017). Sen mukaan, jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava

riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä. Rajoitus tai kielto voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kielto tulee kumota ennen määräajan päättymistä. Rajoitus tai kielto voi olla: 1) alueellinen; 2) ajallinen; 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva; 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva. Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella rajoitus tai kielto koskee.

Kielto tai rajoitus voidaan asettaa joustavasti ympäri vuoden. Kysymyksessä on siten erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kielto tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan perusteella sovellettu toimivalta. Tältä osin aiempaa käytäntöä ei ole ollut tarkoitus muuttaa, mutta sitä on tarpeen edelleen kehittää yhteistyössä Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Käytännössä alueelliset rajaukset tulee toteuttaa selkeästi siten, ettei niiden alueellisesta ulottuvuudesta synny epäselvyyttä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (643/2020) metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2020–2021 oli kielletty osassa maata riekon ja metson metsästys sekä lyhennetty metson, teeren, pyyn ja riekon metsästysaikaa.

2 Metsästysrajoitusten valmistelu 2021, Suomen riistakeskuksen esitys 12.8.2021 liitteenä

Metsästysrajoitusten valmistelu perustuu Luonnonvarakeskuksen riistakolmiolaskennoista saataviin kuluvan kesän tuoreisiin metsäkanalintukantojen laskentatietoihin sekä Ylä-Lapin riekkojen linjalaskentoihin. Vuonna 2021 riistakolmiolaskennat suositeltiin tehtäväksi 24.7.–8.8. välisenä aikana. Luonnonvarakeskus on kehittänyt laskentatulosten palauttamiseen sähköisen järjestelmän, jolla tulokset saadaan nopeasti käyttöön. Torstaihin 12.8. mennessä laskennoista oli saatu 900 riistakolmion tulokset, joten laskentojen suorittaminen onnistui erittäin hyvin. Lisäksi Ylä-Lapin riekkojen linjalaskennasta oli käytettävissä alustavat tulokset.

Esitys perustuu Suomen riistakeskuksen 12.8.2021 tekemään esitykseen metsäkanalintujen metsästysajoiksi metsästysvuonna 2021–2022. Esitys on muistion liitteenä. Rajoituksien valmistelussa on pyritty yksinkertaistamaan sääntelyä siten, että alueelliset rajaukset noudattavat lintukantojen tilan perusteella arvioituja mahdollisimman suuria yhtenäisiä alueita ja mikäli metsästysaikaa katsotaan tarpeelliseksi rajoittaa, käytetään pääsääntöisesti joko yhden kuukauden (10.9.–10.10.), kahden kuukauden (10.9.–10.11.) tai kolmen kuukauden metsästysaikaa (10.9.–10.12.) tai rauhoitusta kokonaan.

Metsästysaikoja määrittäessään Suomen riistakeskus käytti riistakolmiolaskentatulosten analysoinnissa Itä-Suomen yliopiston ja Suomen riistakeskuksen kehittämää tietokonesovellusta, joka sisältää tilastollista mallinnusta ja antaa monipuoliset tiedot lintukantojen kehityksestä. Käytettävä kanalintusovellus tuottaa luotettavamman kuvan alueen lintukantojen kehityksestä kuin esimerkiksi riistakolmiot.fi sivustolla esitetyt riistanhoitoyhdistyskohtaiset pelkistetyt tiedot antavat.

3 Metsästyksen rajoittaminen ja kieltäminen metsästysvuonna 2021–2022

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kielletäisiin metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen Suomen riistakeskuksen esityksen mukaisesti metsästysvuonna 2021–2022. Osalla lajeista ja alueista metsästyksen kielletäisiin kokonaan ja osalla metsästysaikaa lyhennettäisiin.

Metson metsästyksasetuksen mukaista metsästysaikaa ei lyhennettäisi lainkaan Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa, Kainuun maakuntaan kuuluvissa Hyrynsalmen, Kuhmon ja Suomussalmen kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvissa Heinäveden, Ilo-mantsin, Joensuun, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Outokummun, Polvijärven, Rääkylän ja Tohmajärven kunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Inarin, Kemijärven, Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa. Tällä alueella olisi siten sallittu myös urosmetson talvimetsästyksen 10.-31.1. Muualla maassa metsästysaikaa lyhennettäisiin pääosin marraskuun 10 päivään saakka. Metsästyksasetuksen mukaista metsästysaikaa ei myöskään lyhennettäisi muun muassa Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa, jolla alueella metsästyksen olisi sallittu 10.-30.9. välisenä aikana.

Teeren metsästyksasetuksen mukaista metsästysaikaa ei lyhennettäisi lainkaan Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Inarin, Kemijärven, Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Posion, Ranuan, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa. Tällä alueella olisi siten sallittu myös urosteeren talvimetsästyksen 10.-31.1. Muualla maassa metsästysaikaa lyhennettäisiin pääosin marraskuun 10 päivään saakka.

Pyyn metsästysaikaa lyhennettäisiin laajalla alueella Pohjois-Suomessa sekä Keski-Suomessa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa. Muualla maassa pyyn metsästysaika olisi metsästyksasetuksen sallima 10.9.-10.12.

Riekon metsästyksen kielletäisiin kokonaan keskisen Suomen maakunnissa, Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaan eteläosissa ja osassa Lapin maakuntaa.

1 §

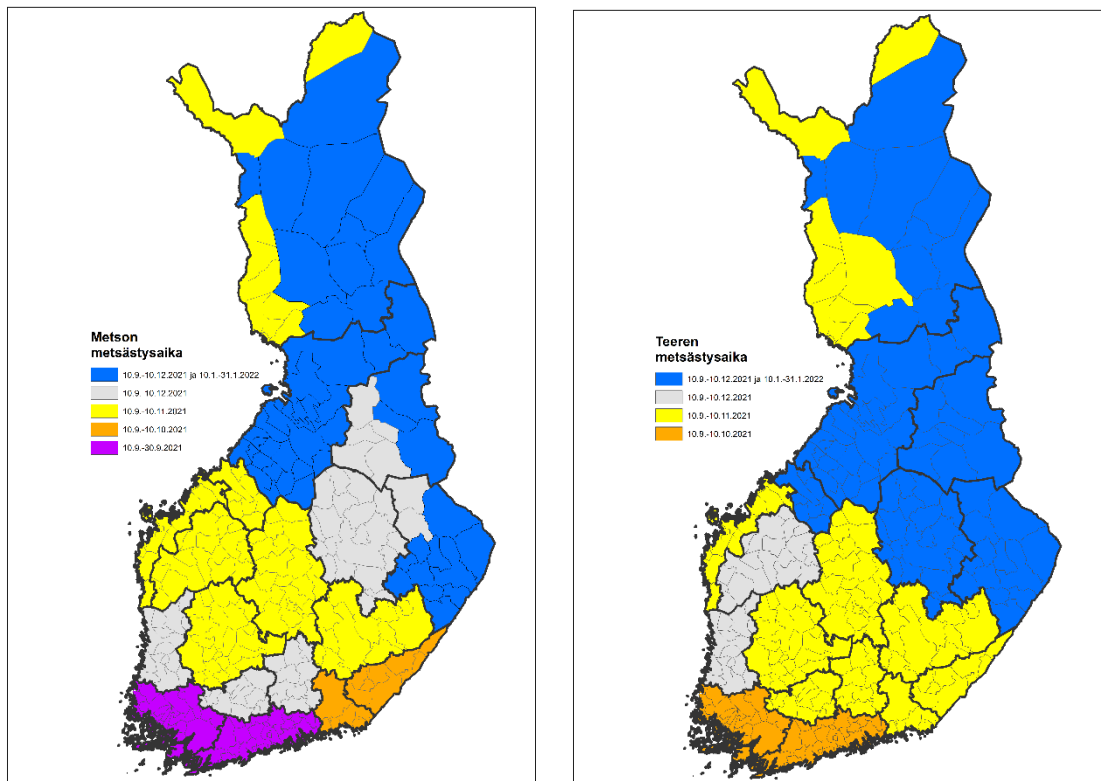
Metson metsästyksen

Ensimmäisessä momentissa lyhennettäisiin metson metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.-10.10. Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin metson metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11. Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa

Enontekiön, Kemin, Keminmaan, Kolarin, Pellon, Simon, Tervolan, Tornion, Utsjoen ja Ylitornion kunnissa.

Kolmannessa momentissa kielletäisiin urosmetson talvimetsästys kokonaan tammi-kuussa 2022 Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä Kainuun maakuntaan kuuluvissa Kajaanin, Sotkamon, Paltamon, Puolangan ja Ristijärven kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvissa Juuan ja Nurmeksien kunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Kemin, Keminmaan, Kolarin, Pellon, Simon, Tervolan, Tornion, Utsjoen ja Ylitornion kunnissa.

2 §

Teeren metsästys

Ensimmäisessä momentissa lyhennettäisiin teeren metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10. Varsinais-Suomen ja Uudenmaan maakunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin teeren metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11. Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Päijät-Hämeen maakunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Kemin, Keminmaan, Kolarin, Pellon, Rovaniemen, Simon, Tervolan, Tornion, Utsjoen ja Ylitornion kunnissa.

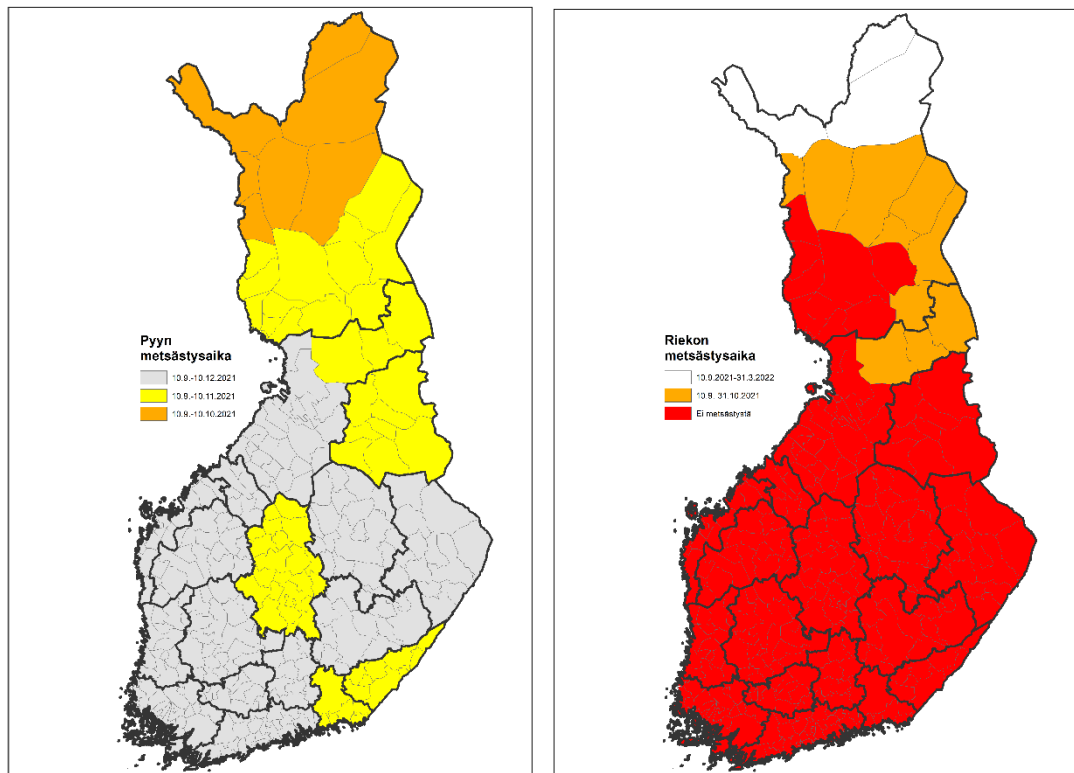
Kolmannessa momentissa kielletäisiin urosteeren talvimetsästys kokonaan tammi-kuussa 2022 Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Pohjanmaan maakunnissa sekä Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Kemin, Keminmaan, Kolarin, Pellon, Rovaniemen, Simon, Tervolan, Tornion, Utsjoen ja Ylitornion kunnissa.

3 §

Pyyn metsästys

Ensimmäisessä momentissa lyhennettäisiin pyyn metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10. Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Inarin, Kittilän, Kolarin, Muonion, Sodankylän ja Utsjoen kunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin pyyn metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11. Etelä-Karjalan, Kainuun, Keski-Suomen ja Kymenlaakson maakunnissa, Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemissä, Kemijärven, Kemijoen, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Sallan, Savukosken, Simon, Tervolan, Tornion ja Ylitornion kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnissa. Muualla maassa pyyn metsästysaika olisi 10.9.–10.12.

4 §

Riekin metsästys

Pykälässä kiellettäisiin riekin metsästys kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa, Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemissä, Kemijärven, Kemijoen, Kolarin, Pellon, Ranuan, Rovaniemen, Simon, Tervolan, Tornion ja Ylitornion kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kuntia.

Lapin maakuntaan kuuluvissa Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Posion, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnissa riekkoja voidaan metsästä metsästysasetuksen mukaisesti 10.9.-31.10. välisenä aikana ja Ylä-Lapissa normaalisti 10.9.2021–31.3.2022 välisenä aikana.

4 Esityksen vaikutukset

Esitetyt metson, teeren, pyyn ja riekon metsästysajan lyhentämiset lopusta vähentäisivät merkittävästi syksyn metsästyskauden aikana saaliiksi saatavien lintujen määrää kyseisillä alueilla, verrattuna tilanteeseen, että asetusta ei annettaisi. Metsästysasetuksessa rauhoitusaikoja on kuitenkin vuonna 2018 muutettu siten, että erityisen hyvinä lintuvuosina voidaan sallia myös urosmetson ja urosteeren talvimetsästystä. Teerellä ja metsolla metsästysaika jatkuisi suuressa osassa maata 10. joulukuuta saakka ja lisäksi myös urosmetson ja urosteeren talvimetsästyksen aikaa sallittaisiin Pohjois- ja Itä-Suomessa laajalla alueella.

Suomessa tehdyssä tutkimuksissa ja selvityksissä on todettu metsästyksen painottuvan selvästi metsästyskauden alkupuolelle. Metso- ja teerisaaliista lähes 80 % on saatu saaliiksi ensimmäisen kuukauden aikana (Metsästäjä-lehti 3/2020). Loppukauden saalis on poikkeuksetta ollut huomattavasti pienempi kuin alkukauden saalis. Toisaalta myöhemmin syksyllä ja talvella saaliiksi päätyy todennäköisemmin luontaisesta kuolleisuuden välttäneitä vanhempia lintuja, jotka ovat arvokkaampia kannan lisääntymisen kannalta.

Suomen riistakeskuksen esityksen mukaan lyhennykset metsästysaikoihin on syytä tehdä aina loppupäästä, jolloin pyynti saadaan painotettua nuoriin lintuihin. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan metson, teeren tai pyyn metsästysajan tulisi olla syksyllä yksi, kaksi tai kolme kuukautta riippuen lintulajin kannan kehityksestä alueella. Lisäksi hyvässä kehitystilanteessa voitaisiin sallia urosmetson tai -teeren metsästys tammikuussa. Vastaavasti erittäin huonossa tilanteessa laji olisi syytä rauhoittaa alueella kokonaan.

Urosmetsoa ja -teertä voitiin metsästä tammikuussa 2020 ja 2021 rajatuilla alueilla ensimmäisen kerran vuosina 2014 ja 2018 tehtyjen asetusmuutosten jälkeen. Metsähallituksen lupametsästäjiltä keräämän saalispalautteen perusteella metsästysvuoden 2019–2020 tammikuun metsästyksessä saaliiksi saatiin vajaa 200 metsoa ja reilut 200 teertä. Saalistiedon perusteella tammikuun metsästyksen vaikutus lintukantoihin oli todennäköisesti pieni.

Riekon metsästyksen kieltäminen kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä pääosassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaa ja Lapin etelä- ja lounaisosissa muuttaisi aiempaa metsästyskieltoalueen rajausta siten, että metsästys kiellettäisiin Kemijärvellä ja Ranualla, mutta sallitulla alueella Koillismaalla ja Lapissa metsästysaika pitenisi metsästysasetuksen sallimaan normaaliin aikaan 10.9.-31.10. Esitys estää metsästyksen kantaa heikentävän vaikutuksen harvan kannan alueella kokonaan ja lisää todennäköisyyttä, että harvan kannan kasvu jatkuisi, verrattuna tilanteeseen, että

asetusta ei annettaisi ja metsästys olisi sallittua lokakuun loppuun saakka. Riekon metsästyksen salliminen Lapin maakuntaan kuuluvissa Kittilän, Muonion, Posion, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvassa Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnassa lisää kantaan kohdistuvaa painetta tällä alueella, mutta sen ei arvioida vaarantavan kantaa, koska kanta on kasvanut alueella tänä vuonna.

Asetuksen arvioidaan mahdollistavan jonkin verran edellistä vuotta suuremman kokonaissaaliin ja myös suuremman saaliin talvimetsästyksessä. Koska kanalintukannat kasvoivat pääsääntöisesti edelleen edellisvuoden vahvalta tasolta, voidaan verotusasetusta nostaa kannan kasvun vaiheessa, eikä metsästyksen lisäämisen arvioida vaarantavan kantoja.

Esityksen arvioivan mahdollistavan metsäkanalintujen metsästyspäivien merkittävän lisääntymisen ja siten riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin lisääntymisen. Asetus mahdollistaa myös metsästysmatkailun aluetaloudellisen vaikutuksen kasvun varsinkin tammikuussa. Suomesta on matkustettu aiempina vuosina talvilinnustuksen vuoksi Ruotsiin, mutta koronaviruspandemian ja sen vastustamiseksi asetettujen rajoitusten johdosta osa tästä metsästysmatkailusta voi suuntautua tulevana talvena kotimaahan. Tämä ei kuitenkaan arvioida vaarantavan kantoja.

5 Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkatyönä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa esitys maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2021–202. Valmistelussa käytävissä oli 900 riistakolmion tulokset sekä Ylä-Lapin riekkojen linjalaskennan alustavat tulokset. Esitys metsästyksen kielloista perustuu Suomen riistakeskuksen 12.8.2021 ministeriölle toimittamaan esitykseen.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, Saamelaiskäräjät, Suomen ympäristökeskus, Metsähallitus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, BirdLife Suomi ry, Suomen Metsästäjäliitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto, Suomen Kennelliiton metsästyskoiratyöryhmä, Suomen Pystykorvajärjestö ry, Saksanseisojakerho ry, Kanakoirakerho ry, Metsästysspanielit ry sekä Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry.

Suomen riistakeskus järjesti riistanhoitoyhdistyksille sähköisen kyselyn, jonka kautta riistanhoitoyhdistyksiä pyydettiin antamaan lausuntonsa.

Lausunnoissa todettiin seuraavaa: **Suomen riistakeskus** toteaa, että asetuserustus perustuu riistakeskuksen tekemään esitykseen. Esityksen antamisen jälkeen ei ole tullut mitään sellaista uutta tietoa, joka antaisi aiheutta muuttoa esitettyjä rajoituksia. Riistakeskus on pyytänyt alueellisilta riistanneuvostoilta näkemyksiä. Saaduissa näkemyksissä laajasti nähtiin esitetyt metsästysajat perusteltuina ja tarkoituksenmukaisina.

Riistanhoitoyhdistyksistä (282) yhteensä 50 vastasi lausuntopyyntöön. Yhteensä 41 riistanhoitoyhdistystä joko kannatti esitystä tai ei esittänyt huomioita. 9 riistanhoitoyhdistystä esitti huomautettavaa. **Pelkosenniemen RHY** esitti, että riekon pyyntiaikaa voitaisiin lyhentää Lapin maakuntaan kuuluvissa Pelkosenniemen, Savukosken ja Sallan kunnissa samalla tavalla kuin pyyn pyyntiaikaa. **Enontekiön RHY** esitti, että metson, teeren, pyyn ja riekon metsästys aloitettaisiin vasta 20.9. **Paltamon RHY** esitti, että pyyn metsästysaika voisi olla sama kuin metsolla ja teerellä (pidempi). **Jäppilän RHY** lausuu, että kentältä on kuulunut protestia siitä, että Jäppilässä (osa Pieksämäen kuntaa) on lyhennetty metson metsästysaikaa Etelä-Savon mukaisesti. Jäppilä kuitenkin sijoittuu maantieteellisesti läheisesti Pohjois-Savoon. Metsokanta ja metsätyypit ovat samaa luokkaa kuin P-Savossa. **Juankosken RHY** esittää, että metson, teeren ja pyyn metsästysaika lyhennettäisiin kahteen kuukauteen ja teeren talvilinnustusta ei sallittaisi. **Lieksan RHY** esittää metson, teeren ja pyyn metsästysajoiksi 10.9.-30.11. **Suomussalmen RHY** esittää metsolle ja teerelle syksyn metsästysaikaan kuukauden lyhennystä, mutta talvimetsästys tammikuussa on hyväksyttävissä ja lisäksi esittää pyyn metsästysajan lyhennystä 1 kuukauteen. **Ruoveden RHY** esittää metson ja teeren latvalinnustuksen kokeilua Pohjois-Pirkanmaalla. **Pudasjärven RHY** esittää, että riekon ja pyyn metsästysaika saisi olla selvyyden vuoksi sama kuin riekon.

Suomen Metsästäjäliitto ry lausuu, että ajantasainen riistatieto on Metsästäjäliiton mielestä erinomainen perusta metsästyksen säätelylle. Liitto piirejään asiassa kuultuaan tukee asetusesitystä kokonaisuudessaan. Metsästäjäliitto pitää merkittävänä riistan tutkimuksen ja metsästäjien yhteistyön saavutuksena, että Suomen riistakolmiolaskentaverkosto on kattava ja riistahallinnolla on käytävissä hyvät tiedot lintukantojen kehityksestä. Lisäksi suomalaisesta metsästyksestä yleensä ja riistasaaliista on saatavilla verrattain hyvin riittävän luotettavaa tietoa. Kuluneen kesän riistakolmiolaskennan tulokset ovat positiivisia. Kaikilla metsäkanalinnuilla on havaittavissa nousua esiintymistiheyksissä. Metsolla ja teerellä kannantiheydet ovat viime vuoteen verrattuna keskimäärin kasvaneet. Metsästäjäliiton näkökulmasta on erityisen ilahduttavaa, että varsinkin pyyllä kannat ovat viime neljän vuoden tapaan jatkaneet kasvuaan lähes koko maassa. Keskimäärin tiheys on kasvanut jopa kolmanneksella viime vuodesta, sen ollessa nyt monin paikoin lähellä pitkäaikaista keskiarvoaan. Tämä osoittaa hyvin, että pyyn kohdalla jopa uhanalaisuusluokituksen muutokseen johtaneet toimet ovat olleet tarpeellisia ylireagoitua ja pyykannassa vallinnut tilapäinen aallonpohja selittyy pitkälti luontaisella, kanalinnuille ominaisella syklisellä kannanvaihtelulla.

Suomalaisen perinteisen metsästyksellisen osalta merkittävää on, että urosteeren ja urosmetson talvimetsästystä esityksen mukaan ollaan sallimassa nyt kolmatta kertaa vuosikymmeniin tammikuussa 2022. Edellisten metsästyskausien kokemusten perusteella voidaan perustellusti todeta, että talvimetsästys on lyhyen päivän ja muiden olosuhteiden johdosta niin vaativaa, ettei se ei oikein toteutettuna vaaranna kanalintukantojen kestävyyttä. Metsästäjäliitto on kuullut kattavasti piirejään liittyen ministeriön nyt lausunnon olevaan metsästysaikaesitykseen. Liiton saamat, piiriensä tuottamat lausunnot poikkeuksetta tukevat asetusesitystä. Ministeriön esitys on saanut liiton piireistä tukea sekä kiitosta ennakkoluulottomasta ajattelumallista. Esityksen tavoite ja toteutus mahdollistaa metsäkanalintujen metsästyspäivien lisääntymisen, mikä taas näkyy riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin kasvuna. Tämä nähdään Metsästäjäliitossa tervetulleena tavoitteena ja saavutuksena. Riistakolmiolaskentamenetelmän ke-

hittämisen myötä Suomeen on luotu kansainvälisesti arvostettu järjestelmä metsäkanalintujen kestävän metsästyksen turvaamiseksi. Metsästäjäliitto haluaa esittää lämpimät kiitokset niin järjestelmän luomisesta ja ylläpidosta vastaaville tahoille, kuin korvaamattoman arvokkaan panoksen antaville riistatiedon tuottajille, eli riistakolmioita vuodesta toiseen laskeville metsästäjille.

Birdlife Suomi ry pitää ministeriön esitystä metsästyksen kestävyuden vaarantavana ja esittää metsästysaikojen huomattavaa lyhentämistä. Erityisesti kiinnittää huomiota talvimetsästyksen, mikä olisi asetusluonnoksen mukaan sallittu 22 päivän ajan tammi-kuussa suuressa osassa Suomea. Talviaikaista metsästystä ei pidä sallia missään olosuhteissa. Metson rauhoitusta Uudenmaan länsi- ja eteläosissa sekä Varsinais-Suomessa tulee jatkaa. Metsästysajan tulee olla korkeintaan 1 kk Kymenlaakson, Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa. Muualla Suomessa metsästysaika voi olla pääsääntöisesti enintään 2 kk. Yli kahden kuukauden metsästysajan säätäminen ei ole hyväksyttävää kuin erityisen vahvoihin perusteisiin kaikkein vahvimman kannan alueilla, jotka sijaitsevat Lapissa sekä Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Pohjois-Karjalan maakuntien itäisissä osissa. Teerikannan heikkoa tilaa monissa eteläisen Suomen maakunnissa ei huomioida riittävästi. BirdLife ei pidä esitystä kestävän metsästyksen mukaisena, vaan esittää, että teeri tulee rauhoittaa Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Metsästysajan tulee olla korkeintaan 1 kk Kymenlaakson, Etelä-Karjalan, Etelä-Savon ja Pirkanmaan maakunnissa. Muualla Suomessa metsästysaika voi olla pääsääntöisesti enintään 2 kk. Yli kahden kuukauden metsästysajan säätäminen ei ole hyväksyttävää kuin erityisen vahvoihin perusteisiin kaikkein vahvimman kannan alueilla. Lapissa pyynn tiheys on hyvin alhainen maakunnan lounaisimpia osia lukuun ottamatta. Pynn metsästysajan tulee olla korkeintaan 1 kk Kymenlaakson, Etelä-Karjalan ja Varsinais-Suomen maakunnissa sekä suurimmassa osassa Lappia. Muualla Suomessa metsästysaika voi olla pääsääntöisesti enintään 2 kk. Yli kahden kuukauden metsästysajan säätäminen ei ole hyväksyttävää missään osissa Suomea. Riekon metsästyksen kieltäminen on kannan alhaisen tiheyden ja pitkäaikaisen laskevan kannankehityksen perusteella oikea ja varovaisuusperiaatteen mukainen ratkaisu. Lapissa ja Koillismaalla riekon kannankehitys on ollut muutaman viime vuoden ajan nouseva, mutta Lapin eteläpuolella riekkotiheydet ovat yhä varsin pienet. Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnissa riekon metsästysaika tulee yhä rajoittaa enintään kuukauden mittaiseksi. Näissä kunnissa riekon 2000-luvun kannankehitys on ollut laskeva, ja ajoittaisista huippuvuosista huolimatta lajin, joka vähenee vääjäämättä myös ilmastonmuutoksen myötä, metsästyksessä on sen päälevinneysalueen etelärajoilla noudatettava suurta varovaisuutta. Riekon metsästystä olisi lisäksi rajoitettava myös Ylä-Lapissa. Riekkokannat ovat olleet Ylä-Lapissa 2010-luvulla poikkeuksellisen heikot, ja vaikka kesän 2021 kanta onkin 14 vuoden laskentajaksolla hieman keskimääräistä korkeampi, osuu vertailujaksoon pääosin hyvin huonoja riekkovuosia, mikä on huomioitava aikasarjan tulkinnessa. Alhaisten kanalintukantojen johdosta esimerkiksi pääosin riekkoja ravinnokseen käyttävän äärimmäisen uhanalaisen tunturihaukan pesimäkanta on 2010-luvulla pienentynyt. Metsästyksen vaikutusta Ylä-Lapin riekkokantaan on vaikea arvioida, mutta pitkä metsästyskausi aiheuttaa huomattavan riskin yliverotukselle, minkä vuoksi myös talvista ansapyyntiä on varovaisuusperiaatteen mukaisesti rajoitettava. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti kiirunan metsästystä pitää rajoittaa.

Kanakoirakerho ry toteaa esityksen olevan perusteltu ja hallitus yksimielisesti puoltaa esitystä.

Suomen Luonnonsuojeluliitto ry lausuu, että on hienoa, että metsäkanalintujen kannat ovat kohentuneet. Ne ovat kuitenkin silti heikkoja aikaisempiin vuosikymmeniin verrattuna. Siksi nyt pidennettäväksi esitetyt metsästysajat ovat ongelmallisia. Metsästystä tulee yhä rajoittaa varovaisuusperiaatteella kantojen elvyttämiseksi. Metson ja teeren kanta on yhä heikko läntisellä Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa, joten niissä lajien rauhoitusta on syytä jatkaa. Muualla Etelä-Suomessa niiden metsästysaika tulee pitää kuukaudessa ja pohjoisemmassakin kahdessa. Urosmetson ja -teeren talvi-pyynti ei ole hyväksyttävää. Pyynti metsästysaika tulee eteläisimmässä Suomessa pitää kuukaudessa ja muuallakin kahdessa. Rikkokannan eteläosissa Kuusamo myöten metsästysaika tulee pitää kuukaudessa. Pyyntiä tulee rajoittaa myös Ylä-Lapissa, kuten myös kiirunan metsästystä.

Metsähallituksella ja Maa- ja metsätaloustuottajain keskusjärjestö MTK ry:llä ja ei ole huomautettavaa.

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 10.9.2021.

Liite 1 Suomen riistakeskuksen esitys metsäkanalintujen metsästysajoiksi metsästysvuonna 2021–2022, 12.8.2021.